

MICHELLE MIN STERLING

NOLLA-

LEIRI

Suomentanut Kirsi Luoma

LIKE

F I L I FINNISH
LITERATURE
EXCHANGE

FILI - Kirjallisuuden vientikeskus on tukenut tämän kirjan kääntämistä.

Englanninkielinen alkuteos:

Camp Zero

Copyright © 2023 by Michelle Sterling

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

LIKE

Like Kustannus

Helsinki

www.like.fi

ISBN 978-951-1-44700-9

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2023

A:lle & A:lle

1

ROSE

Kukkaset saavat uudet nimensä vuoden lyhyimpänä päivänä. Yhteensä kuusi naista, kaikki vieraita toisilleen. He seisovat tyhjällä parkkipaikalla jäisen valtatievarressa ja odottavat, että heidät päästetään sisään. Lumi on pessyt puhtaaksi maiseman ja kuorruttanut valkoiseksi hylätyn kauppakeskuksen, joka vielä seisoo täällä autiuden keskellä.

Jonon viimeinen Kukkanen pysähtyy tunnustelemaan pakasta. Pohjoisessa on yllättävän kylmä ja lumi on hennompaa kuin hän odotti. Hän riisuu hansikkaan ja katselee, kun lumihiutale katoaa kämmeneltä. Hän ei ole ennen nähnyt lunta, ja hiutale tuntuu virkistävältä iholla, kuin kuumeisen otsalle painettu viileä kääre.

Kun hänen vuoronsa koittaa, hän kohtaa kauppakeskuksen ovella uuden madamensa. Judithiksi esittäytyvä nainen on aivan eri maata kuin Kukkasen edellinen madame, joka liihotteli ympäriinsä pellavakaftaanissaan ja vasikannahkaisissa sandaaleissaan. Judith on sonnustautunut karvavuoriseen parkatakkiin, mustiin ulkoiluhousuihin ja varrellisiin turvakenkiin. Hän näyttää siltä kuin olisi tullut purkamaan tämän rapistuneen kauppakeskuksen, jonka edessä he seisovat.

Judith lukee ääneen A-neloselta. "Sinun nimesi on Rose."

"Rose", hän toistaa. Äitelän sentimentaalinen nimi. Kuin iso-äiti, jolla on aina omenapiirakoita varalla pakkasessa. Ei siis Jade, Mei eikä Lotus kuten hän odotti. Ne olivat tavallisia pseudonyymejä "aasialaistytöille" Loopissa, hänen aiemmassa työpaikassaan. Nimien kliseisyys ei tuntunut haittaavan niin kuin ei sekään, että hänessä on yhtä paljon valkoista kuin korealaista. Kelluvassa kaupungissa etnisyyttä oli valmiiksi mietitty brändi.

Judith madaltaa ääntään. "Olisin mieluusti antanut teidän valita nimenne itse. Mutta Meyer haluaa hoitaa asiat omalla tavallaan."

"Onko Meyer minun asiakkaani?" Rose kysyy. Hän varoo tarkkaan, ettei kuulosta liian uteliaalta.

"Hän ei halua, että käytämme täällä sitä sanaa, Rose. Ajattele häntä ennemmin yhteistyökumppanina." Judith avaa kauppakeskuksen ulko-oven ja Rose astuu sisään hänen perässään. "Tervetuloa Millennium Malliin."

Kukkasten asuintilat ovat kauppakeskuksen perällä tavara-talossa, joka on ryöstetty tyhjäksi ajat sitten. Metallisia vaate-
rekkejä lojuu läjissä siellä täällä, ja kosmetiikkataskien peilit ovat laikkujen peitossa. Kun Rose vetää matkalaukkuaan hajuvesi-hyllykön ohi, hän erottaa keinotekoisien gardenian hentoisen tuoksun. Hyllykköä koristaa edelleen mainos, jossa hehkuvat naiskasvot painautuvat miesmallin sänkistä poskea vasten. Rosen äiti ei koskaan käyttänyt hajuvettä eikä sallinut hänenkään käyttävän. Äiti halusi heidän tuoksuvan siltä kuin he oikeasti tuoksuivat: niemimaalla puhaltavalta merituulelta.

"Milloin kauppakeskus suljettiin?" Rose kysyy.

"Viisitoista vuotta sitten", Judith vastaa. "Se laittoi ensimmäisenä lapun luukulle, kun poraukset lopuivat."

Judith johdattaa Rosen entiselle huonekaluosastolle. Kukkasille on rakennettu vanerista huoneet kaikuvan käytävän varrelle. Suljettujen ovien raoista vuotaa valoa käytävälle, ja Rose kuulee muiden Kukkasten purkavan sisällä matkatavaroitaan.

Judith avaa Rosen oven ja nostaa hänen ainoan matkalauk-
kunsu mahonkiselle pylvässängylle. Lattialle on levitetty karhun-
talja ja huonetta valaisee hutera muovinen kattokruunu. Sei-
nänvierellä on kampauspöytä ja sen edessä pieni pehmustettu
jakkara. Sieraimiin tunkee kostuneen tekonahan löyhkä.

Häntä kyllä varoitettiin. Rosen aiempi asiakas Damien, joka
järjesti hänelle tämän työn, mainitsi etukäteen leirin vaatimatto-
mista oloista. Rähjäisessä kauppakeskuksessa punkkaamisesta ei
ollut puhetta, mutta nyt on myöhäistä purnata Damienille. Rose
puhuu hänen kanssaan seuraavan kerran vasta suoritettuaan
tehtävänsä. Sitä ennen on vain yhteyshenkilö, joka ilmoittaa
itsestään Roselle täällä leirissä, kun hetki on oikea. Niin Damien
lupasi. Hän miettii, voisiko Judith olla hänen yhteyshenkilönsä,
mutta tämä nainen A-nelosineen vaikuttaa liian rehdiltä niin
suureen petokseen.

”Vesi lämmitetään haaleaksi”, Judith kertoo ja näyttää Roselle
”puhdistusaikataulun”, joka on kiinnitetty nastoilla huoneen
oveen. Hän selittää, että Kukkaset käyttävät kauppakeskuksen
vessaa, jossa lavuaarin hanaan kytketty suutin palvelee suihkuna.
”Systeemit toimivat öljyllä ja energiaa pitää säästää, jotta varas-
tot riittävät.”

”Eikö öljy olekaan täällä laitonta?” Rose kysyy yllättyneenä.
Kelluvassa kaupungissa öljyn käyttö herättää suunnilleen yhtä
suurta moraalista pahennusta kuin murha.

”Täällä leirissä mikään ei ole laitonta”, Judith sanoo. ”Elämme
erillään muusta maailmasta ja voimme laatia omat sääntömme.”

Rose pohtii, onko leirin säännöt luotu hyödyttämään laati-
joitaan kuten Kelluvassa kaupungissa. Jos niin on, Judith tus-
kin on laatinut niitä. Hän vaikuttaa melko pieneltä tekijältä.
Pelkkä Kukkasten kaitsijaksi pestattu paikkakuntalainen, jonka
vaikutusvalta rajoittuu heidän majoituksensa tapaisiin arki-
siin järjestelyihin. Mutta muodollisesti Judith on Rosen pomo,
jonka epäilyksiä hän ei halua herättää. Parasta siis tekeytyä

tympääntyneeksi seksityöläiseksi, jota ei pahemmin kiinnosta, mitä ympärillä tapahtuu. Vaikka Judith vastaisikin vain Kukkas-ten puolen pyörittämisestä, hänellä sentään on leirissä jonkin- laista valtaa. Samaa ei voi sanoa Rosesta – ei ainakaan ääneen.

Judith käskää Rosea purkamaan matkalaukkunsa sängylle. Rose kippaa tavaransa päiväpeitolle yhteen läjään: kaksi alus- hametta, vartalonmyötäinen cocktailmekko, musta silkkimekko, silkkinen aamutakki, pellavapyjama, merinovillapaita, kahdet housut, muutama pusero, sukkia, alusvaatesettejä, saumasuk- kia, kiiltävät korkokengät, vasikannahkasaappaat, hiuslenkkejä ja kosmetiikkaa. Judith tutkii keskittyneesti jokaisen esineen.

”Mitä sinä etsit?” Rose kysyy.

”Mitä vain terävää. Ja huumeita.” Judith napsauttaa päälle yöpöydällä seisovan sysimustan pitsilampun, joka valaisee vie- reistä kirjapinoa. ”Meillä on täällä tiukka linja. Vain alkoholi ja tupakka sallitaan.”

Judith sivelee sormillaan Rosen vaatteiden saumoja, penkoo meikkilaukun, avaa huulipunat ja puuterin. Äkkiä Rosen tekee mieli tempaista vaatteensa pois hänen ulottuviltaan, mutta hän hillitsee itsensä ja poimii sen sijaan yöpöydältä kirjan. Kova- kantisen teoksen nimi on *Rakennetaan raunioille*, ja sen suoja- päällyksen sisäpuolelle on painettu kuva totisesta kirjailijasta. Parrakas nuorimies on käärinyt hihansa kyynärpäihin ja sei- soo kuivaksi paahtuneella maapläntillä modernistisen talon vieressä.

”Ehdoton opas niille, jotka etsivät valonkajoa tuhon keskeltä”, Rose lukee takakannesta. ”Onko tämä hyväkin?”

”Ai sinä tykkäät lukea?” Judith kuulostaa yllättyneeltä. ”Saat mieluusti ottaa siitä itse selvää. Tuo on Meyerin ensimmäinen kirja, hän oli juuri valmistunut arkkitehdiksi kun se julkaistiin. Tässä on hänen koko kirjallinen tuotantonsa.” Judith napauttaa toista kirjaa, jonka nimi on *Utopia antroposeenin jälkeen*. ”Hän valistaa meitä mielellään.”

Hetkeksi Roselta unohtuvat huoneen homeinen haju, repottava kattolaatta ja jopa se, ettei hänen uusi madamensa pidä häntä lukutaitoisena. Mahdollisuus päästä käsiksi Meyerin kirjoihin on pieni mutta tärkeä voitto. Niiden kautta hän voi tutustua Meyerin ajatuksiin ja tunteisiin ja saavuttaa vähitellen tämän luottamuksen. Sen varassa on kaikki, mitä Damien lupasi hänelle.

”Huone on hyvin...” Rose hakee oikeaa sanaa. ”Kodikas.”

Judith vilkaisee häntä ja repeää nauruun. ”Älä nyt viitsi. Täällä haisee ihan raadolta. Mutta sillä mennään, mitä on. Näytän seuraavaksi keittiön.”

Judith johdattaa hänet hämärää käytävää pitkin huoneeseen, jossa haisee tuoreelta maalilta ja teollisuusliimalta. Keittiö on valovuosien päässä Loopin hienoista ruokasaleista, joissa Rose illasti asiakkaidensa kanssa. Huone on ilmeisesti tavaratalon työntekijöiden entinen taukotila, ja sen varustukseen kuuluu mikroaaltouuni, kahden keittolevyn sähköhella ja nurkassa huriseva jääkaappi. Toisessa nurkassa on pino terassituoleja ja valkoinen muovipöytä, jollaisia näkee homehtumassa talojen takapihoilla.

Leirin keittiössä ei ehkä ole viinikellaria, mutta siellä on sentään luonnonvaloa. Rose astuu lähemmäs koko huoneen korkeista ikkunaa ja katselee puiden oksille hitaasti leijailevaa lunta. Tähän näkymään hän voi tulevina päivinä paeta.

”Lumi on niin puhdasta, että sitä voi vaikka syödä lusikalla”, Judith sanoo.

Rose on vaikuttunut. Jopa Kelluvassa kaupungissa vesi suodattetaan. Vai sittenkin otsonoidaan? Hän ei muista. Hän koskettaa vasenta korvantaustaan tarkistaakseen tiedon, mutta Judith keskeyttää yrityksen ja viittoo häntä istumaan pöydän ääreen.

”Esitän seuraavaksi kysymyksen, ja sinä ilmaiset suullisesti, myönnytkö ehtoon vai et”, Judith sanoo.

Rose istuu tuolille ja nyökkää.

"Peitenimi Rose, suostutko Flickin poistamiseen kolmen kauden ajaksi?" Judith vilkaisee digitaalista rannekelloaan. "Alkaen klo 13.12 joulukuun 21. päivänä 2049."

Rose tietää, ettei hänellä ole valinnanvaraa. "Suostun."

"Ole hyvä ja nojautu minuun päin." Judith avaa vetoketjullisen nahkapussukan ja vetäisee käteensä kumihansikkaat.

Rose työntää hiuksensa toisen olkapään yli. "Tekeekö se kiipeää?"

"Ei sen enempää kuin laitettaessakaan." Judith sitoo Rosen hiukset lenkillä ja painelee vasemman korvan taustaa, kunnes löytää etsimänsä kohouman. "Sinä taisit olla ensimmäisiä, joille se istutettiin?"

"Mistä tiesit?"

"Sinun Flickisi on ensimmäistä sukupolvea, siksi se löytyy helpommin."

Rose oli viisivuotias saadessaan oman Flickinsä. Kun istutuksia ei vielä tehty rutiininomaisesti heti syntymän jälkeen, jokainen lapsi sai Flickin ennen päiväkotiin menoa. *Flick - joka lapsen oikeus*, kuului kampanjalause. Terveystoimittaja skannasi Rosen silmät ja sormenjäljet ja otti hänestä kuvan kasvotallentamiseksi. Hoitaja pyysi Rosea vilkuttamaan implantaatirobotille, jolla oli leveä hymy ja hermostuttavan rävähtämättömät silmät. Robotti vilkutti takaisin. Sitten se puhkaisi kolme pikkuruista reikää Rosen päälle ja punoi elektrodilangat aivojen synapseihin. Kun robotti teki Rosen vasemman korvan taakse kahden millimetrin pituisen viillon, hän tunsi terävän nipistyksen. Yksi ainoa kyynel vierähti hänen poskelleen, kun robotti istutti viiltoon sateenkaaren väreissä hohtavan sirun.

Nyt Judith painaa uudestaan, tällä kertaa kovempaa. "Siinä." Hän merkitsee kohdan mustekynällä. "Laske kolmeen. Tämä vain nipistää hieman."

Rose sulkee silmänsä, kun Judith avaa metallisen poistovälilinen korkin ja painaa sitten napakasti. Ensin imaiseva ääni, sitten paine kasvaa, ja lopuksi terävä *plop*.

”Se oli siinä, Rose.” Judith laittaa Flickin ohuilla pinseteillä koeputkeen.

”Voinko katsoa sitä?” Rose kysyy, kun Judith on sulkenut putken.

Judith kohauttaa hartioitaan ja ojentaa koeputken hänelle. ”Sinunhan se on.”

Rose ei ole koskaan nähnyt omaa Flickiään, vaikka se on ollut hänen sisällään yli kaksikymmentä vuotta. Hänen mallinsa on isompi kuin nykyiset. Flick on suunnilleen pikkurillin kynnen kokoinen ja melkein läpinäkyvä, mutta kun putkea kallistelee puolelta toiselle, se välkehtii bioluminesenssin väreissä: korallinpunaista, vihreää, topaasinkeltaista.

”Tuntuuko nyt erilaiselta?” Judith kysyy.

Rose katsoo huoneen vasenta ylänurkkaa. Hän räpäyttää silmiään. Kerran, kaksi. Ei mitään. Feedi ei ilmaannu näkyviin. Ajattele jotain kuollutta. Ei, jotain vieläkin lopullisempaa. Jotain, mikä on kuollut sukupuuttoon.

Viimeinen uutisjuttu, jonka Rose näki Flickissään, kertoi Bronxin eläintarhassa lämpöhalvaukseen kuolleesta Simson-tiikeristä. Se oli maapallon viimeisiä tiikereitä, ja yleensä niin merkittävää uutista seurasi valtava ryöppy erilaista sisältöä: tietosanakirja-artikkeli vankeudessa elävistä tiikereistä, vanhaa videokuvaa maassa kieriskelevistä tiikerinpennuista, biologin luento isojen kissaeläinten kasvattamisen haasteista lämpenevässä ilmastossa, tiikeriraitoja, tiikerijäätelöä, tiikeripehmoleluja, ihmisiä tiikeripuvussa. Rose keskittyy ja ajattelee uudelleen: tiikeri. Mutta vieläkö hän ei näe feediään.

Sen sijaan hän muistaa tiikerin, jonka hän näki Bostonin Frankling Park Zoossa, kun eläintarha vielä oli auki ja siellä asuva tiikeri elossa. Rose täytti kuusi vuotta, ja äiti vei hänet eläintarhaan syntymäpäivän kunniaksi. Retki oli harvinaista vaihtelua heidän arkeensa niemimaalla. Muisto on rakeinen mutta selkonee, kun hän sulkee silmänsä. Käsittämättömän nuorennäköinen

äiti istuu polttavan kuumalla teräspenkillä syömässä hävyttömän kallista jäätelötötteröä. Hän ojentaa tötterön Roselle ja pitelee serviettä tyttären leuan alla, kun tämä nuolee jäätelöä. Herkkuhetken jälkeen hän nostaa Rosea niin, että tytär näkee kaltereiden takana olevan eläimen, ja heidän välillään hehkuu onni, joka puhkeaa kukkaan hänen äidinkielellään.

”Horangi”, äiti sanoo ja osoittaa tiikeriä.

Rose riippuu äitinsä käsivarsilla hetken tuijottaen eläimen lumoavia raitoja ja yrittää herättää sen huomion toistamalla koreankielistä sanaa. Toinen tavu menee pieleen, ja hän tuntee poskiensa punastuvan häpeästä. Tiikeri ei piittaa hänen kehnosta ääntämyksestään. Se istuu paikoillaan hievahtamatta kuin meripihkaan jähmettyneenä ja räpäyttää silmäänsä vain, kun kärpänen laskeutuu sen silmänurkan tummaan poimuun.

Tomuinen muistikuva, joka putkahti esiin ties mistä. Damien varoitti, että ilman Flickiä mieleen voisi nousta yllättäviä muistoja, mutta Rose ei osannut kuvitella, että ne tuntuisivat taas niin läheisiltä. Hän sulkee silmänsä ja äiti on yhä siinä, nauramassa tavalla jonka Rose on ehtinyt unohtaa.

”En saa feediäni näkyviin”, Rose sanoo ja ojentaa Flickin takaisin.

Judith laittaa koeputken puiseen rasiaan. ”Siihen tottuu kyllä. Meyer haluaa, että Kukkaset ovat puhtaita eivätkä altistu teknologian turmelevalle vaikutukselle.”

Rose koskettaa vaistomaisesti korvansa taustaa. Jäljellä on vain mustekynän jättämä sininen piste.

Ensimmäisenä leiriaamunaan Kukkaset kokoontuvat keittiöön aamiaiselle kasvot huolellisesti puuteroituina ja korkokengät jalassaan. Ulkona on vielä pilkkopimeää. He istuvat elegantisti muovipöydän ympärillä posket ja huulet loisteputkivalossa

hohtaen, mutta kaikki ovat hiukan neuvottomia ilman Flickiään. Sormet naputtelevat pöytää tai hypistelevät hajamielisesti ranne-
renkaita tai siroja kultaisia kaulaketjuja, ja silmät vilkuilevat
vanhasta tottumuksesta huoneen nurkkiin. Mutta kun feedi ei
ilmaannu viihdyttämään heitä, he tyytyvät katselemaan toisiaan.

Judith kertoo, että he ovat leirin ensimmäiset Kukkasets ja voi-
vat olla ylpeitä tultuaan valituiksi.

”Meillä oli ehdolla paljon tyttöjä,” Judith sanoo ja kiinnittää
nimilapun kunkin Kukkasets sydämen yläpuolelle. ”Vain teidät
kuusi valittiin.”

He oppivat nopeasti uudet nimensä: Iris, Jasmine, Violet,
Fleur, Rose ja Willow. Sieviä nimiä. Koulutanssiaisten kuningat-
tarien nimiä. Kukkasets esittelevät itsensä jokainen vuorollaan, ja
Rose havainnoi tarkkaan kutakin.

Iris-nimen saaneen naisen parfyymissa tuoksuu täyteläinen
viikuna. Hänen äänensä on sensuellin matala, ja kun hän hymyi-
lee muille Kukkasetsille, hänen silmiensä juonteet vetäytyvät het-
keksi ryppyyn ja siliävät taas. Hänen punaiset hiuksensa ovat tiu-
kalla nutturalla, ja valkoista silkkipaitaa somistaa löyhä rusetti.
Avalonin klubilla Loopissa Irisin kaltaisia kypsiä työntekijöitä
neuvottiin perehtymään politiikan, matkustelun ja golfin pyhään
kolminaisuuteen. Ne olivat aiheita, joista tietäntyyppiset iäkkäät
asiakkaat mielellään keskustelivat päivällispöydässä ennen kuin
vetäytyivät jatkamaan iltaa sviittiinsä.

Jasminella on suoraan leikattu polkkatukka, ja hänen pitkät
ja hennot kätensä tuovat mieleen taitavan pianistin tai kukkien
sommittelijan. Avalon kutsuisi häntä ”klassiseksi kaunottareksi”,
hänellä on kirkkaat silmät, kirkas iho, viehättävä kaula. Myös Jas-
mine edustaa tyyppiä, joka on tullut Roselle tutuksi Loopissa: sini-
veriset huorat, joiden sukujuuret ovat syvällä Uuden-Englannin
historiassa. He ovat omaksuneet Bostonin bisnesluokan viileän
käytöksen ja sivistyneet sanakäänteet opiskellessaan yhdessä vii-
meisistä naisten eliittiyliopistoista. He viihtyvät kalliissa jakuissa

ja helmissä, käyttävät luontevasti salaattihaarukkaa ja pystyvät käymään keskustelua kolmella kielellä. He ovat väliaikaisia tyttöystäviä. Matkaseuraa. Lomia yksityisillä huvijahdeilla ja dyynirantaisilla saarilla, joita kovapalkkaiset gorillat vartioivat halvoissa puvuissaan.

Violet on lähtöisin New Orleansista ja kertoo juurtuneensa vahvasti kotiseudulleen. Hänen kreoli-isänsä oli muusikko, joka opetti hänet soittamaan puolisen tusinaa instrumenttia. Myöhemmin Violet sai osittaisen stipendin arvostettuun newyorkilaiseen musiikkioppilaitokseen mutta jäi pian puille paljaille, kun stipendirahat haihtuivat budjettileikkausten myötä. Hän joutui jättämään opinnot kesken ja aloittamaan työnteon saadakseen vuokran maksettua. Hän soitteli keikkoja pienillä klubeilla ja otti sivutoimenaan vastaan asiakkaita huoneistossa, jossa asui neljä muuta itsenäistä ammatinharjoittajaa. Hän on pukeutunut punaiseen haalariasuun, ja hänen hiuksensa ovat pitkillä leteillä.

Fleur vaikuttaa häpeilevän blondiuttaan ja selittelee sitä kalifornialaisella syntyperällään. Hän asui San Franciscon pohjoispuolella pienessä rannikkokaupungissa, kunnes se evakuoitiin maastopalon takia. Silloin hän pakkasi tavaransa autoon, pakeni sisämaahan ja löysi töitä Blue Lady Lodgesta. Se oli viimeisiä lailisia bordelleja, joita vielä toimi Nevadan autiomaassa, ja Fleurin helpotukseksi seutu oli karua ja puutonta. Sotilaiden ja uhkapelureiden viihdyttämiseltä ehtiessään hän loihti veistoksia värillisestä lasista ja savesta. Tämän työn jälkeen hän tahtoisi tehdä enemmän taidetta ja avata ensimmäisen näyttelynsä Las Vegasin laitamille. Veistokset tulisivat entiselle huoltoasemalle ammoiden hylättyjen bensapumppujen viereen. Fleurilla on yllään shiboriteknikalla värjätty kaftaani, ja hänen rannerenkaansa helisevät, kun hän hypistelee rinnassaan olevaa nimilappua.

Ainoa Kukkanen, joka ei näytä laittautuneelta, on nimeltään Willow. Hän on luimisteleva tyttö, jolla on lyhyeksi ajellut hiukset, tahraiset haalarit, valkoinen t-paita ja potkunyrkkeilijän solakka

ja jäntevä vartalo. Toisin kuin muut Kukkaset hän ei kerro, mistä on kotoisin tai miksi on tullut tänne. Hän keskittyy lehteilemään romaania ja pureskelemaan kynttään, kunnes Judith kehottaa häntä esittäytymään. Willow nostaa päänsä, luo Kukkasiin sekunnin mittaisen katseen, sanoo nimensä ja jatkaa saman tien lukemista.

Judith kääntyy Rosen puoleen. ”Rose on tullut luoksemme Kelluvasta kaupungista.” Äkkiä häntä katsotaan uusi silmin. Kukkas-ten ilmeistä voi lukea sekä kunnioitusta että epäluuloa.

Rose on pukeutunut kuin skarppi sihteeri ensimmäisenä työpäivänään näyttääkseen muille Kukkasilille olevansa tosissaan. Hänellä on kiiltonahkaiset avokkaat ja saumasukat, kapeavyötäröinen musta lyhyt silkkimekko ja kuivuneen veren väristä huulipunaa.

Violet sanoo Roselle: ”Tiedätkö miten onnekas olet, kun olet päässyt sinne töihin?”

”Aivan, miksi oikein lähdit?” Jasmine kysyy.

”Kaipasin vain vähän vaihtelua, ei sen kummempaa”, Rose vastaa ja panee merkille Judithin tutkivan katseen.

Fleur sulkee hetkeksi silmänsä ja hymyilee. ”Minä tajuan. Tosi hyvin. Halusit nähdä, onko elämä todella parempaa pohjoisessa.”

Willow laskee kirjan pöydälle ja sipaisee siilitukkaansa. Hän katsoo Rosea suoraan silmiin. ”No onko se?”

Rose vaistoa edelleen Judithin tarkkailevan häntä, ja se saa hänet harkitsemaan vastaustaan. ”Totta kai.”

”Juuri niin, Rose. Olemme hyvin onnekkaita, kun saamme olla pohjoisessa”, Judith sanoo ja hymyilee naisille suopeasti. ”Mutta meidän on myös suojeltava täällä itseämme, ja siksi on tiettyjä sääntöjä, joita kaikkien täytyy noudattaa niin kauan kuin asumme yhdessä.”

Judith kertoo Kukkasilille, että heidän päiväohjelmaansa kuuluu kaksi kävelyhetkeä. Yksi aamiaisen jälkeen, kun ensimmäiset valonsäteet saavuttavat leirin, ja toinen iltapäivällä auringonlaskun aikaan. Sen enempää tuuli, lumi, jää kuin loskakaan ei ole este. Ulos mennään kelillä kuin kelillä, Judith

sanoo. Kävelyjä lukuun ottamatta he viettävät aikansa Millenniumin seinien sisällä. He saavat oleskella vapaasti huoneissaan, keittiössä ja tavaratalon muissa osissa. Sen sijaan heidän ei pidä lähteä vaeltelemaan omin päin syvemmälle kauppakeskukseen eikä ulos, missä valtatie jatkuu polveillen pohjoiseen.

Rose tietää jo, millaista on pysytellä sisällä kesäkuukausina, kun lämpötila kipuaa pitkiksi ajoiksi yli neljäänkymmeneen asteeseen. Hän on elänyt viikkokausia viilennetyissä sisätiloissa asvaltitiin höyryssä ulkona paahtavassa kuumuudessa. Hän voi aivan hyvin viettää aikaansa neljän seinän sisällä. Vain sillä on väliä, keitä siellä on hänen kanssaan.

"Ette saa koskaan mennä tien yli", Judith jatkaa. "Tuo varastorakennus on juuri nyt täynnä Kaivajia, jotka hakevat mitä tahansa helpotusta kurjiin oloihinsa."

"Kaivajia?" Iris kysyy.

"Niin, Kaivajia. Rakennustyömaalle pestattuja miehiä", Judith sanoo.

"Me osaamme kyllä huolehtia itsestämme. Me tunnemme miehet", Violet sanoo väliin.

"Ette tällaisia miehiä", Judith vastaa. "He eivät kelpaa muuhun kuin kaivamaan kuoppia maahan." Sitten hänen äänensävyänsä pehmenee. "Enkä nyt tietenkään tarkoita teidän asiakkaitanne. He ovat aitoja herrasmiehiä." Judith katselee hetken lumisadetta. "Kylmä ilma tuntuu varmasti teistä helpottavalta."

Loopissa Rosella oli asiakkaita, jotka maksoivat hänen vuosipalkkansa verran luksusristeilyistä pohjoiselle napapiirille, missä he ajelivat sulavien jäävuorten keskellä. "Kadotettu maailma", yksi heistä sanoi näyttäessään hänelle sinistä jäätä esittäviä kuvia, joista ei tuntunut tulevan loppua. "Vielä jonain päivänä on helppoa päästä kuulennolle kuin nähdä jäävuori omin silmin."

Rosen asiakkaat pohdiskelivat mielellään, *miten, mikä* ja ennen kaikkea *kuka* mullistusten keskellä selviytyisi. He puhuivat usein siitä, miten aikoivat suojata omaisuutensa kriisiaikoina.

Panemalla rahojaan offshore-pankkeihin ja meren päälle rakennettaviin kaupunkeihin. Vaihtamalla oikukkaat valtionobligaatit kullaksi. Siirtämällä sijoituksensa fossiilipolttoaineista puhtaata energian portfolioihin – tietovalvontaa ja kybernetiikan tutkimusta suinkaan unohtamatta.

Rose miettii, mahtaako Meyerin asenne olla toisenlainen. Damienin kuvauksen perusteella hän uskoo edelleen naiivisti parempaan tulevaisuuteen. Jos Meyer todella kuvittelee voivansa pelastaa maailman, ei ainoastaan tienata sen tuholla, Rose voi käyttää sitä hyväkseen.

Kun Kukkaset ovat syöneet aamupuuronsa, Judith johdattaa heidät kauppakeskuksen ulko-ovelle ja näyttää paikan, jossa säilytetään heidän pitkiä karvavuorisia parkatakkejaan ja polvipituisia lumisaappaitaan. Jokaiseen takkiin on kirjailtu värikäs kukka. Rosella on verenpunainen ruusunnappu, Violetilla tummansininen orvokkinippu, Jasminella rykelmä valkoisia kukkia, Fleurilla vaaleanpunainen kimppu ja Irisillä keltavioletteja terälehtiä. Willow'n takki eroaa muista. Siihen ei ole kirjailtu irti leikattua kasvinosaa vaan kokonainen pajupuu, jonka pitkät raukeat oksat kurottelevat kohti monimutkaista juuristoa. Puun oksia koristavat hopeiset kukinnot. Rose on nähnyt samaan tapaan kuvattuja pajuja niemimaan hautausmaalla, jonne hänen isänsä on haudattu. Sieltä saivat aikoinaan leposijansa myös monet puritäänit, jotka asettuivat Uuteen-Englantiin vuosisatoja sitten, ja heidän hautakiviinsä on kaiverrettu samantapaisia puita. Kuoleman symboleja, mutta myös jälleensyntymän.

Kukkaset ottavat nimikkotakkinsa ja sonnustautuvat ulkoi-lua varten. Aurinko kipuaa parhaillaan taivaalle, kun he astuvat ulos. On kirkas pakkasaamu. Rose hengittää syvään. Ilma on niin virkistävää, että sitä pitäisi säilöä pieniin hopeaputkiloihin

ja rahdata etelään, missä sitä arvostettaisiin kuin takakontillista ruokatarvikkeita nälänhädän aikaan.

Rose ei hakeudu kenenkään toisen seuraan vaan lähtee kiertämään yksinään lumista parkkipaikkaa. Hän alkaa seurata metalliaitaa, johon heidän uusi kotinsa rajautuu, ja huomaa aidan keskellä ovipuhelimella ja summerilla varustetun portin, joka on tukevasti lukossa. Judith kielsi heitä lähtemästä omille teilleen, mutta ei lähteminen näköjään ihan helppoa olisikaan.

Rose kääntyy katsomaan Kukkasia, jotka tarpovat ympäri hyistä kenttää. Hän miettii, mahtavatko toiset olla imarreltuja päästyään harvojen ja valittujen joukkoon. Mieleen tulee väkisin, että mukaan on haettu erilaisia tyyppisiä. Kypsä punapä. Hienostunut valkoisen ylemmän keskiluokan edustaja. Sporttinen musta tyttö. Haaveileva blondi taiteilija. Kovapintainen vaihtoehtotyttö. Ja kainon aasialaisnaisen roolissa Rose. Kuka heidät on valinnut? Ja miksi?

Rose tuntee käden taputtavan olkapäätään. Hän kääntyy ja huomaa Willow'n vieressään. Tyttö melkein hukkuu valtavaan takkiinsa ja karvavuorisaappaisiinsa ja näyttää nuoremmalta ja hontelommalta kuin aiemmin keittiössä.

"Nuo katselevat meitä", Willow sanoo ja osoittaa kädellään.

Vastapäisen varastorakennuksen pihalla seisoo tiivis miesjoukko yhdenmukaisissa, luottuveden värisissä talvihaalareissa. Jokaisella on olallaan lapio.

"Ovatko nuo niitä Kaivajia?" Rose kysyy.

Willow nyökkää. "Ovat. Judith sanoo niitä inhottaviksi pasikaisiksi."

Rose katselee, kun miehet tuupiskelevat leikkisästi toisiaan. Yksi tönäisee toista eteenpäin, ja tönäistyy perääntyy nauraen. "Minusta he näyttävät harmittomilta."

Willow naurahtaa kitkerästi. "Mistä muka tiedät?"

Kolme Kaivajaa lähtee kävelemään tien yli. He vitsailevat kovaan ääneen ja yllyttävät toinen toisiaan, kunnes yksi lopulta

uskaltauuu niin lähelle, että kolauttaa metalliaita lapiollaan. Mies huutaa ja vilkuttaa. Kukkaset pysähtyvät ja kääntyvät katsomaan. Samassa Kaivaja kiepsahtaa käsilläseisontaan ja alkaa kävellä ylösalaisin aidan vierustalla. Jalat heiluvat ilmassa ja hansikkaiden suojaamat kädet tekevät koloja lumeen.

Sitten Kaivaja kiepsahtaa takaisin jaloilleen ja kumartaa syvään kasvot päähän pakkautuneesta verestä punoittaen. Suussa välähtää jotain kullanväristä, kun hän virnistää ylisuuriin untuvatakkeihin sonnustautuneille kaunottarille.

Rose tervehtii miestä heilauttamalla kättään, ja tämä kumartaa uudestaan silminnähdessä tyytyväisenä saatuaan hänen huomionsa.

Yhtäkkiä tiellä erottuu liikettä. Kaukaa ilmaantuu näkyviin kuusi katumaasturia, jotka kaartelevat hiljaisen maiseman halki. Kaikilla on perässään virtaviivaiset Airstreamin asuntovaunut, jotka hohtavat matalassa talviauringossa. Kun autot ohittavat kauppakeskuksen parkkipaikan, Rose huomaa jokaisen konepellissä saman symbolin: pieni vihreä lippu, jota koristaa näyttävä geodeettinen kupoli. Hän ei näe sisään tummennetuista ikkunoista mutta tietää, että heidän asiakkaansa ovat siellä.

Judith kutsuu jo Kukkasia huutaen heidän uusia nimiään, mutta Rose kääntyy vielä katsomaan katumaastureita, jotka jatkavat matkaansa työmiesten leirin ohi pohjoiseen. Hän ei tiedä niiden päämäärää mutta aikoo ottaa siitä selvää.

Rose kiirehtii takaisin kauppakeskukseen. Hänen täytyy laitautua valmiiksi. Asiakkaat tulevat pian käymään, ja Rosen on varmistettava, että Meyer valitsee hänet.

Rose istuu sängylleen ja napauttaa vanhasta tottumuksesta vasemman korvansa taustaa. Kosketus saa hänet sävähtämään. Flickin poistokohta on vielä arka. Loopissa Rosen asiakkaat

hehkuttivat usein, miten mieli vähitellen ”vapautuu” ilman Flickin häiritsevää vaikutusta, mutta Rose itse vietti mieluiten aikaa feedinsä parissa silloin, kun ei ollut töissä, ja samoin tekivät myös hänen kollegansa. Nyt hänellä on levoton olo ilman Flickiä, aivan kuin jokin ruumiinosa olisi nyhdetty pois. Toisaalta mieli tuntuu kirkaammalta. Terävämmältä.

Hän poimii yöpöydän pinosta Meyerin kirjan ja lukee esittelyn:

Teos lähtee liikkeelle yksinkertaisesta kysymyksestä: mitä on mahdollista luoda tuhosta? Raunioille rakentaminen on toimintamalli, jota hyödynnettiin aikoinaan sodanjälkeisissä ympäristöissä, hajalle pommitetuissa kaupungeissa ja kuoleman kentillä. Imperiumeja on luotu kautta aikojen piirtämällä rajoja verellä. Mutta nyt emme käy sotaa kansakuntina vaan omien maidemme ja yhteisöjemme sisällä ja maapalloa itseään vastaan. Meidän on alettava jälleenrakentaa maalle, jonka ihminen on typeryydessään tuhonnut: entiselle ydinkoalueelle, avohakattuun metsään, myrskyn runtelemaan kaupunkiin, öljyteollisuuden tarvelemille alueille. Maa kaipaa ihmisiä hoitajiksi ja huolenpitäjiksi, rakentajiksi ja unelmoijiksi. Tuomalla ihmisiä elämään raunioiden keskelle saatamme vielä jäädä eloon.

Meyerin filosofian mukaan pyrkimys eloonjäämiseen on erottamaton osa ihmislajin evoluutiota. Niin Damien sanoi juuri ennen Rosen lähtöä. ”Mutta todellisuudessa eloonjääminen on aina valinta”, hän jatkoi. He istuivat Damienin sviitissä ruusupuisen pöydän ääressä, ja Damien tarttui Rosen käteen ja puristi peukalollaan hänen pulssiaan. ”Voit valita elämän. Tai voit valita kuoleman. Kumman valitset, kultaseni?”

”Elämän”, Rose vastasi. Hänen pulssinsa tykytti Damienin peukalon alla.

”Fiksusti valittu”, Damien sanoi. ”Minäpä näytän sinulle, mitä saat palattuasi takaisin.”

Damien johdatti Rosen asuntoon, jonka oli varannut Roselle ja hänen äidilleen. Valkoinen kuutio, jonka katosta lattiaan ulottuvat ikkunat tarjosivat näkymän kimmeltävälle Atlantille. ”Saat nähdä auringonnousun ensimmäisenä”, Damien sanoi. ”Eikä sinun tarvitse ajatella mannerta enää koskaan.”

Silloin Rosesta tuntui uskomattomalta, että he voisivat saada sellaisen elämän. Pyyhkiä pois kaiken menneen. Aloittaa puhtaalta pöydältä. Alusta.

Rose laskee Meyerin kirjan kädestään ja katsoo ulos ikkunasta. Lumisateessa seisovan männyn oksistossa hypähtelee pieni lintu, joka ei suostu asettumaan aloilleen. Hän miettii, mitä äiti mahtaa ajatella Kelluvasta kaupungista ja sen sähkövistä kauppakeskuksista, keinotekoisista viheralueista ja valtavista torneista, jotka näyttävät vaihtavan ajatuksia taivaiden kanssa. Mutta äiti ei ehkä enää halua nähdä merta, ja se huolestuttaa Rosea. Kenties menetettyä ei voikaan korvata vain tuomalla tilalle jotain muuta.

Äkkiä lintu pyrähtää siivilleen. Hän seuraa sen lentoa, kunnes se kaartaa taivaalle ja katoaa.

2

GRANT

Grantin silmissä maisema näyttää tyhjältä. Hän istuu Cessnan 1A-paikalla toisessa kädessään muovimukiin kaadettua laatuviskiä, toisessa lähes tyhjiin syöty suolatikkupussi. Hän tuijottaa ikkunasta uutta kotiseutuaan. Ikkunaruutua täplittävät pienet lumihiualeet, karua maisemaa vihreät havupuut. Graniittivuoria kohoaa jäätikköjärvistä, jotka päilyvät sinisinä kuin punarinnan munat. Tai niin hän ainakin kuvittelee. Grant ei ole koskaan nähnyt oikeaa punarinnan munaa. Kelluvassa kaupungissa on lähinnä tarhalintuja, jotka vapautetaan häkeistään keväisin. Yhteen aikaan hän kehitti itselleen suoranaisen pakkomielteen punarinnan munista ja etsi Flickistä sävyä, joka täsmäisi Janen silmien väriin. Hän sai selville, että väristä käytettiin myös nimitystä ”kadonneiden munien sininen”, ja ilmaisun runollisuus elähdytti häntä. Niin osuva nimi, kuin kunnianosoitus hänen rakkaudelleen Janea kohtaan. Siltä hänestä tuntui silloin. Nyt hänestä tuntuu vain, että hän on hukassa.

Noin, se tapahtui taas. Yksi ankea ajatus syöksi hänet takaisin synkkyyden syövereihin. Niin helposti sammui matkan herättämä toiveikkuus. *Ajattele myönteisiä ajatuksia*, isän palkkaama terapeutti oli kehottanut. *Toteuta itseäsi ja luo itsellesi parempi todellisuus.*

Grant katsoo jälleen ulos ikkunasta ja yrittää tuntea olonsa onnelliseksi. Täällä kaikki näyttää selkeämmältä kuin Bostonissa, hän toteaa ja tuntee olonsa kevenevän. Ehkä se johtuu kolmannelta viskistä tai siitä, että hän on tuhansien kilometrien päässä perheestään ja kaikesta minkä on jättänyt taakseen. Ei, hän korjaa mielessään. Kaikesta paskasta, josta hän on vihdoinkin päässyt eroon.

Kun Cessna alkaa laskeutua, Grant huomaa, ettei maisema olekaan autio. Jäälakeuden keskeltä erottuu ihmisrakennelmia: maastopalon luhistaman ladon hiiltyneet jäännökset, punaiseksi ruostunut viljasiilo, eteentaivutukseen jähmettynyt öljypumppu. Luotisuoralla valtatiellä ei näy liikennettä. Mikään ei liiku. Itse asiassa mikään ei vaikuta elävältä.

Ja sitten kaukana erottuvat kiitoradan vihreät valot. Alhaalla kajastaa jokunen pieni rakennus ja hetken päästä pyörät jo koskettavat maata. Kone tutisee päällystetyllä kiitotiellä ja rullaa kesantopellon päähän. Ikkunaan tiivistynyt kosteus valuu noroina lasin poikki, ja Grant rutistaa huomaamattaan muovimukin rikki. Hän on ainoa matkustaja kuuden hengen koneessa, mutta kunnan Waldenin kasvatintapaan hän nousee ylös vasta turvavyövalon sammuttua. Hän pyyhkäisee suolatikun muruset housuiltaan, ottaa matkalaukkunsa ylälokerosta ja solmii huolellisesti kaulaansa kašmirhuivin.

Melkein perillä.

Kiskoessaan matkalaukkuaan jäisen asfalttikentän poikki Grant vilkaisee taakseen ja näkee Cessnan rullaavan kiitotiellä ja nousevan uudelleen ilmaan. Eikö paluulennolle löytynyt yhtään lähtijää? Yllättävää. Lukukauden alun luulisi olevan vilkasta matkustusaikaa. Hän tuijottaa konetta, kunnes se erottuu enää pienenä pisteenä taivaalla.

Terminaali ei oikeastaan ole terminaali vaan entinen bensa-asema, jonka kyljessä on rapistunut motelli. Latausaseman edessä seisoo edelleen kaksi bensapumppua, ja motellin

punaisessa neonkyltissä välkähtelee sana: HUONEITA. HUONEITA. HUONEITA.

Grant asettaa matkalaukkunsa aseman ovenpieleen ja pysähtyy pyyhkimään huurtuneita silmälasejaan kaulahuiviin ennen kuin katsoo tarkemmin edessään olevaa hämyisen keltaista tilaa. Hän panee merkille ikivanhan pikkelssipurkin vieressä laiskasti pyörivät hodarimakkarat, kuluneet pöydät ja viillellyt vinyyli-tuolit. Tiskiin teipatusta radiosta kuuluu pelkkää kohinaa, ja käsin kirjoitettu kyltti varoittaa huoletonta matkailijaa:

Tämä on VIIMEINEN Lepopaikkasi
Kaikki Pohjoiset Tiet Tunteamattomia ja Hoitamattomia

Asemalla on vain kolme ihmistä. Pöydän ääressä istuu kaksi pelottavan karvanaamaista rekkakuskoa yllään villaiset korvaläppälakit ja vuorelliset pilottitakit. Kassaa hoitava teinityttö välttelee katsekontaktia, kun Grant tervehtii häntä hymyillen. Grant huomaa, miten epäluuloisesti miehet silmäilevät hänen kansaisia lenkkareitaan ja ohutta vakosamettitakkiaan. Hänen olisi pitänyt pakata mukaan muutakin kuin tweedtakkeja, ryppyisiä kauluspaitoja ja äidin antamat tupsukoristeiset loaferit. Kenellekään ei takuulla jää epäselväksi, että tämä neropatti on valmistunut eliittiyliopistosta. Ei päähinettä. Ei hansikkaita. Ei jalkineita, joilla voisi kävellä puolentoista metrin lumihangessa. Hänen täytyy ostaa vaatekomerollinen ruudullisia villakangasvaatteita heti kampukselle saavuttuaan.

”Anteeksi. Pääsisinkö mahdollisesti jommankumman kyädissä Dominion Lakeen?” Grant kysyy miehiltä. Hän taputtelee takintaskujaan ja vetäisee lompakostaan tukun Yhdysvaltojen dollareita.

Miehet puhkeavat röhönauruun, ja Grant näkee kullatavan heidän ikenissään. On siis totta, mitä hän on lukenut: tälläiset miehet säilövät tienestinsä purukaluustonsa.

"Vai Dominion Lakeen?" toinen heistä sanoo viimein. Hän kohentaa lakkiaan, ja kyynärvarresta paljastuu öljynporaustornia esittävä tatuointi. "Dominioniin ei mene tietä." Toinen mies katsoo pois päin ja lämmittelee kouriaan mukia vasten. Hänen kahvinsa on mustaa kuin piki.

"Kyllä menee." Grant levittää pöydälle kartan ja näyttää kak-sikolle. "Tänne." Hän naputtaa munuaisen muotoista järveä. "Maksan hyvin, jos viette minut sinne." Hän pudottaa rahat pöydälle.

"Dominioniin ei mene tietä", ensimmäinen mies toistaa ja kääntää päätään osoittaakseen keskustelun olevan ohi.

"Olen ihan varma, että tämä on se reitti", Grant sanoo sävyyn, joka kuulostaa hänen korvissaan harmittavan epätoivoiselta.

Toinen mies vilkaisee kartalla kiemurtelevaa viivaa ja nyökäyttää päätään. "Sitä tietä pitkin on ehkä joskus rahdattu öljyä. Mutta enää sinne ei aja kukaan."

"Olen menossa Dominion Collegeen", Grant sanoo. "Olette varmasti kuulleet siitä. Tiedän että se on tälle seudulle iso juttu."

Ensimmäinen mies luo Grantiin tutkivan katseen. "Mistäs poika on kotoisin?"

"Bostonista", Grant sanoo mutta korjaa sitten: "Tai oikeastaan synnyin Cambridgessa Waldenin opetussairaalassa." Hänen täytyy olla melkoisen päissään, kun puhuu näin. Uuden-Englannin maantieteen yksityiskohdat tuskin kiinnostavat tätä parivaljakkoa. "Mutta alun perin sukuni on Bostonista."

"Walden?" toinen mies toistaa kysyvästi. "Eli se yliopisto?"

"Niin", Grant sanoo. "Valmistuin aiemmin tänä vuonna."

Miehen kasvoille asettuu inhoava ilme. "Taidatkin olla niitä maankahmijoita."

Grant ei ole ennen kuullut nimitystä ääneen lausuttuna. Hän on törmännyt siihen vain kommenttikirjoituksissa. "Maankahmijoilla" viitataan yhdysvaltalaisiin, jotka haalivat itselleen suuria maa-alueita Pohjois-Kanadasta kylmän ilmaston ja laajojen